

Elia - Nomer Papat

Perbudakan

Jeff Pippenger

2023-10-01

Kasaksèné Élia diwiwiti nalika dhèwèké ngumumaké yèn ora bakal ana udan, kajaba miturut pangandikané, sajroning telung taun setengah.

Élia, wong Tisbe saka para pendhudhuk ing Giléad, ngandika marang Akhab, “Déné yèn Pangéran Allahé Israèl gesang, ing ngarsané Panjenengané aku ngadeg, ing taun-taun iki ora bakal ana embun utawa udan, kajaba miturut pangandikaku.” 1 Raja-raja 17:1.

Telung taun setengah mau nggambarake sajarah Tiatira wiwit taun 538 nganti 1798. Ing taun 1798, ing pungkasaning mangsa katiga, Élia nimbali Akhab menyang Karmèl. Pesening malaékat kapisan ngumumaké jam pangadilané Gusti Allah ing tanggal 22 Oktober 1844. Pesening malaékat kapisan iku dhawuh marang Akhab supaya nglumpukaké sakèhé Israel menyang Karmèl.

Lan kedaden, nalika Akhab weruh Elia, Akhab ngandika marang dheweke, “Apa kowé iku wong kang nggawé Israèl sengsara?” Panjenengané mangsuli, “Aku ora nggawé Israèl sengsara; nanging kowé lan kulawargané bapakmu, amarga kowé wis nilar dhawuh-dhawuhé Pangeran, lan kowé wis ngetutaké para Baal. Saiki mulané utusana wong, lan kumpulna kabèh Israèl marang aku ing gunung Karmèl, uga para nabi Baal patang atus sèket, lan para nabi grojogan suci patang atus, kang padha mangan ing méjané Izébèl.” Mulané Akhab ngutus marang kabèh bani Israèl, lan nglumpukaké para nabi ana ing gunung Karmèl. Banjur Elia marani sakèhé bangsa iku lan ngandika, “Nganti kapan kowé bakal timpang antara loro pamanggih? Menawa Pangeran iku Allah, tututana Panjenengané; nanging menawa Baal, tututana dheweke.” Nanging bangsa iku ora mangsuli tembung siji waé. 1 Para Raja 18:17–21.

Sakabèhé Israèl diklumpukaké ing Karmèl ing jaman Élia, kang salajengipun nggambaraké sajarahipun William Miller nalika telung pasamuwan ing Wahyu pasal tiga diklumpukaké dadi siji. Pasamuwan kang wiwitané mlayu menyang ara-ara samun ing taun 538 kanggo uwal saka panganiaya Izébèl, kados ingkang dipralambangaké déning pasamuwan Tiatira, medal saking ara-ara samun minangka generasi kang badhé dipunadhepi déning piwucalipun Élia, ingkang dipralambangaké déning William Miller. Banjur kéwan bumi mbikak cangkemé lan nguntal banjir panganiaya kang wis dikirim nglawan dhèwèké sajroning sèwu rong atus sawidak taun.

Lan bumi nulungi wong wadon iku, lan bumi mbukak cangkeme, lan nguntal banjir kang diuntalaké naga metu saka cangkeme. Wahyu 12:16.

Ing ramalan, “pangandikane sawijining bangsa” iku tumindake panguwasa legislatif lan yudisialé, lan ing taun 1789 Amérika Sarékat netepaké dokumèn ilahi, yaiku Konstitusi

Amérika Sarékat, kanthi mangkono njaga hak-hak lan kabébasan sing perlu kanggo maringi pangayoman saka panyiksa saka para ratu ing Éropah lan gréja Katulik murtad.

“Pangandikanipun bangsa punika minangka tindakipun para panguwasa legislatif lan yudisialipun.” *The Great Controversy*, 443.

Ing taun 1789, pas sadurunge wiwitan peran nubuataning Amerika Serikat minangka karajan kaping enem ing nubuatan Kitab Suci, bangsa iku ngandika kaya Cempé, nanging ing wektu angger-angger Minggu iku bakal ngandika kaya naga.

Lan aku nyawang ana kéwan liyané munggah saka bumi; lan dhèwèké duwé sungu loro kaya anak wedhus, lan gunemané kaya naga. Wahyu 13:11.

Wiwitan lan pungkasaning kéwan bumi ditandhani déning pangucapé. Ing taun 1798, Ahab nglumpukaké sakèhé bangsa Israèl menyang Gunung Karmèl, ing kono Élia arep ngetokaké sawijining ujian kanggo mbuktèkaké marang para sing nyeksèni apa Allahé bangsa Ibrani utawa allahé Izébel iku Allah kang sejati. Izébel duwé patang atus sèket nabi Baal lan patang atus nabi alas keramat. Allah palsu Baal iku sawijining déwa lanang, lan allah palsu Asytoret iku sawijining déwi wadon.

Kalih golongan nabi-nabi palsu punika nglambangaken gabungan gréja lan nagari, awit wonten ing pratelan, manawi priya lan wanita dipunwedharaken bebarengan, wanita punika nglambangaken gréja lan priya punika nagari. Élia kalah cacahipun, wolung atus seket lawan satunggal, nalika piyambakipun ngadhepi gabungan najis antawisipun gréja lan nagari, kados ingkang dipunlambangaken déning déwa-déwi palsu, ingkang èstri lan ingkang jaler, lan ugi déning palakramanipun Akhab lan Izébèl. Gambaran Akhab lan Izébèl ngenani gréja lan nagari punika nglambangaken rusaking sungu Republikanisme, lan Baal saha Asytarot nglambangaken rusaking sungu Protestan.

Prakara iku yaiku protesé Élia marang agama kang rusak, sing dilambangaké déning Tiatira ing Wahyu bab loro. Élia makili sawijining Protestan, awit siji-sijiné teges saka Protestan yaiku wong kang nglawan lan mrotès marang Roma. Protesé Élia makili sawijining protes marang gabungan antarané gréja lan nagara, kang kaleksanan lumantar persekuthon kang ora suci antarané nagara kang wis rusak lan gréja kang wis rusak.

Nanging Aku duwé sathithik prakara tumrap kowé, amarga kowé nglilani wong wadon Yézébel iku, sing ngarani awaké dhéwé nabi wadon, mulang lan nyasaraké para kawula-Ku supaya padha laku jina lan mangan sesajèn kang dipasrahaké marang brahala. Lan Aku wis maringi wektu marang dhèwèké supaya mratobat saka laku jinané; nanging dhèwèké ora mratobat. Lah, Aku bakal nguncalaké dhèwèké menyang ing paturon, lan wong-wong kang padha laku jina karo dhèwèké menyang ing kasangsaran gedhé, kajaba padha mratobat saka panggawéné. Wahyu 2:20–22.

Mangan nggambarake pesen sing kok tanpa, lan pesen kang kasembahake marang brahala nggambarake doktrin-doktrin Katulik, yaiku pralambang nyata saka pangibadah brahala kang nistha. Umaté Allah ing Jaman Peteng wis nampa akèh doktrin pagan saka Katulik, lan

mliginé pangibadah marang srengéngé.

Sundel iku sawijining sesambetan kang ora sah lan sacara profètis nggambarake inti sejati saka apa kang dilarang déning Konstitusi; yaiku gabungan antarané greja lan nagara. Ahab ana ing sajroning sesambetan kang ora sah karo Izebel, amarga minangka raja Israèl dhèwèké ora kena omah-omah karo sawijining putri kapir. Gusti Yésus ngenali Yohanes Pembaptis minangka Élia, lan Yohanes uga ngadhepi sesambetan najis kang padha nalika dhèwèké ngelikaké Hérodès amarga omah-omah karo Hérodias, garwané saduluré.

Amarga Hérodès wis nyekel Yokanan, lan mborgol dheweke, sarta nglebokaké dheweke menyang pakunjaran merga Hérodias, bojoné Filipus, seduluré dhéwé. Amarga Yokanan wis ngandika marang Hérodès, “Ora kena miturut angger-angger manawa kowé nduwèni dheweke.” Matius 14:3, 4.

Pangadhepane Élia marang Akhab lan Izebel nggambarake luwih dhisik pangadhepane Yohanes marang Herod lan Herodias, amarga kaloro sesambungan iku makili sawijining sesambungan greja lan nagara sing ora sah. Bebarengan, kabeh iku makili pekabaran Élia saka wong satus patang puluh papat éwu sing ngadhepi kapausan (Izebel lan Herodias), sepuluh ratu sing makili Perserikatan Bangsa-Bangsa (Akhab lan Herod), lan Amerika Sarékat sing makili nabi palsu (para nabi palsu ing Karmel lan Salome, putriné Herodias).

Latar profetik ing Karmèl nyakup pambélaan déning Élia marang Konstitusi Amérika Sarékat, kang ngukuhaké asas pamisahan antarané gréja lan nagara.

Lan dumadiné, nalika Akhab weruh Élia, Akhab banjur ngandika marang dhèwèké, “Apa kowé iki wong sing gawe susahing Israèl?” Élia mangsuli, “Aku ora gawe susahing Israèl; nanging kowé, lan brayaté bapakmu, amarga kowé wis nilar pepakoné Pangéran, lan kowé wis ngetutaké para Baal.” 1 Raja-raja 18:17, 18.

Konstitusi netepake bilih kalih sunguning Republikanisme lan Protestanisme badhé tansah kapisah satunggal saking satunggalipun. Nanging Wahyu mratelakaken bilih nalika Amerika Serikat ing wekasanipun ngandika kados naga, punika badhé kalampahan nalika gréja-gréja murtad ing Amerika Serikat ngrebut pangwaos lan manunggal kaliyan pamaréntahan murtad.

“Nanging punapa ta ‘gambaring kéwan’? lan kadospundi gambar punika badhé kawangun? Gambar punika dipundamel déning kéwan mawa sungu kalih, lan dados gambar tumrap kéwan punika. Ugi kasebat gambaripun kéwan. Mila, supados saged mangertos kados pundi gambar punika lan kadospundi gambar punika badhé kawangun, kita kedah nyinau sipat-sipatipun kéwan piyambak—yaiku kapapan.”

“Nalika gréja wiwitan dadi rusak amarga ninggal kasederhanaan Injil lan nampa ritus lan adat-istiadat kapir, dhèwèké kelangan Roh lan pangwasaning Allah; lan supaya bisa nguwasani ati nurani wong akèh, dhèwèké ngupaya panyengkuyung saka kakuwasan sekuler. Asilé yaiku kapausan, sawijining gréja sing nguwasani kakuwasan nagara lan nggunakaké kakuwasan iku kanggo majokaké tujuané dhéwé, mligi kanggo ngukum

'bidah.' Supaya Amérika Sarékat bisa mbentuk gambar kewan galak mau, kakuwasan agama kudu nguwasani pamaréntahan sipil nganti wewenang nagara uga bakal digunakaké déning gréja kanggo nggayuh tujuané dhéwé." *The Great Controversy*, 443.

Élia ana ing Gunung Karmèl makili pakaryaning kaum Millerit, lan kaum Millerit kaadegaké minangka nabi sejati mbandhingaké karo wong-wong sing bubar metu saka ing sangisoré pangaribawaning Katulik, nanging lumantar panolaké marang pepadhanging malaékat kapisan milih bali menyang Roma. Mulané, pawartos malaékat kapindho ing mangsa semi taun 1844 iku dumadi saka ngenali denominasi-denominasi Protèstan minangka para putri Babil, lan kaum Millerit minangka sungu Protèstan sing sajati.

Nalika Allah nuntun Israèl kuna metu saka pangawulan ing Mesir lan ngliwati banyu Segara Abang, Panjenengané miwiti sawijining proses panggodhèn sing lumaku kanthi maju, kang diwiwiti saka panggodhèn babagan manna swarga.

“Marang kita sumunar pepadhang sing kasimpen saka jaman-jaman kang wis kapungkur. Cathetan ngenani laliné Israel wis dilestarekaké kanggo pepadhang tumrap kita. Ing jaman iki Gusti Allah wis ngudhari astané kanggo nglumpukaké marang Panjenengané piyambak sawiji umat saka saben bangsa, taler, lan basa. Ing gerakan advent Panjenengané wis makarya kanggo warisan-Nya, kaya déné Panjenengané makarya kanggo wong Israel nalika nuntun wong-wong mau metu saka Mesir. Ing kuciwa gedhé taun 1844 pracayané umat-Nya diuji kaya déné pracayané wong Ibrani ana ing Segara Abang.” *Testimonies*, volume 8, 115, 116.

Kuciwane ing tanggal 22 Oktober 1844 nuwuhake pangerten bab panggonan suci swarga, kang banjur ngaturake ujian dina Sabat, kaya dene ujian manna dadi sing kapisan saka rerangkening sepuluh ujian tumrap Israel kuna.

Gusti maringi kula pamedhar ing ngandhap punika ing taun 1847, nalika para sadulur sami kempal ing dina Sabat, wonten ing Topsham, Maine.

“Kula ngrasakaken roh pandonga ingkang boten limrah. Lan nalika kula sami ndedonga, Roh Suci tumedhak ing atas kula. Kula sanget bingah. Ora dangu lajeng kula kados ical saking perkawis-perkawis kadonyan lan kabungkus ing satunggaling wahyu kamulyaning Allah. Kula nyumurupi satunggaling malaékat mabur kanthi rikat marani kula. Dhèwèké enggal ngusung kula saking bumi dhateng Kutha Suci. Ing kutha punika kula nyumurupi satunggaling Pedaleman, ingkang lajeng kula lebeti. Kula ngliwati satunggaling lawang sadèrèngipun kula dumugi ing tabir kapisan. Tabir punika kaangkat, lan kula mlebet dhateng papan suci. Ing ngriku kula nyumurupi mesbèh dupa, kaki dampar kanthi pitung dampar, lan méja ingkang wonten roti sajènipun. Sasampunipun nyawang kamulyaning papan suci punika, Gusti Yésus ngangkat tabir kapindho lan kula mlebet dhateng papan ingkang Mahasuci.

“Ing papan kang Mahasuci aku nyumurupi sawijining pethi prasetyan; ing sisih ndhuwur lan ing sisih-sisihé kabèh kapenuhan emas kang paling murni. Ing saben pucuk pethi prasetyan iku ana sawijining kerub kang éndah, kanthi swiwiné ngrembuyung nutupi

pethi iku. Pasuryané padha madhep siji lan sijiné, lan pandelengé tumuju mangisor. Ing antarané para malaékat ana padupan emas. Ing sadhuwuré pethi prasetyan, ing papan para malaékat padha ngadeg, ana kamulyan kang padhangé ngluwihi samubarang, kang katon kaya dhampar papané Gusti Allah dedalem. Gusti Yésus ngadeg ana ing sacedhaké pethi prasetyan iku, lan nalika pandongané para suci munggah marang Panjenengané, menyan ing padupan iku kumebul, lan Panjenengané nyaosaké pandongan-pandongane mau bebarengan karo kukus menyan marang Sang Rama. Ing njero pethi prasetyan ana buyung emas isi manna, tekené Harun kang wis metu tunas, lan loh-loh watu kang bisa katutup dadi siji kaya buku. Gusti Yésus mbukak loh-loh iku, lan aku nyumurupi Sepuluh Préntah katulis ana ing kono déning drijiné Gusti Allah. Ing sawijining loh ana papat, lan ing sijiné manèh ana enem. Papat kang ana ing loh kapisan sumunar luwih padhang tinimbang enem liyané. Nanging kang kapapat, yaiku préntah dina Sabat, sumunar ngungkuli kabèh; awit Sabat iku wis kasucèkaké supaya ditetepi kanggo ngormati asmané Gusti Allah kang suci. Sabat kang suci katon mulya—ana pepadhang kamulyan ngubengi sakabehé. Aku nyumurupi yèn préntah Sabat ora dipantek ing kayu salib. Manawa préntah iku dipantek ana ing kono, mesthiné sangang préntah liyané uga mangkono; lan kita dadi bébas nglanggar kabèh mau, kaya dene bébas nglanggar kang kapapat. Aku nyumurupi yèn Gusti Allah ora ngowahi Sabat, awit Panjenengané ora tau owah. Nanging paus wis ngowahi saka dina kapitu dadi dina kapisan ing sajroning minggu; awit dhèwèké pancèn bakal ngowahi wektu lan angger-angger.” Early Writings, 32.

Nalika wong-wong Protestan metu saka Jaman Peteng ing taun 1798 lan kitab Daniel kabukak segelé, karajan kaping nem saka ramalan Kitab Suci, yaiku kéwan bumi sing sungu loro saka Wahyu telulas, wiwit lumaku ing sajroning sajarah ramalan. Protestantisme didegaké ing dhokumèn suci kang sinebut Kitab Suci, lan Republikanisme didegaké ing dhokumèn suci kang sinebut Konstitusi. Gusti Allah wis ngetokaké pasamuwané ing ara-ara samun metu saka Jaman Peteng, nanging kaya déné Israel kuna sajroning mangsa batur-tukon ing Mesir, pepakon Sabat wis kélangan saka pangéling-éling. Nalika Israel nyabrang Segara Abang ing dalané menyang pambaringaning angger-angger ing Sinai, Israel modhèren nyabrang Atlantik ing dalané menyang 22 Oktober 1844, ing ngendi angger-angger mau bakal kawedhar manèh. Gusti sapisan manèh lagi ngedegaké sawijining umat kang bakal dadi para panyimpening angger-anggeré, para panyimpening pawartiningsun ramalané, lan kang bakal nyangga jubah Protestantisme. Israel kuna kaparingan loro loh Isiné Sepuluh Préntah minangka pralambang pakaryané supaya dadi para panyimpening angger-anggeré, lan Israel modhèren kaparingan loro loh Habakuk minangka pralambang pakaryané minangka para panyimpening Sabdaning ramalané.

Israel modhèren kuduné ngasta loro pasang loh watu mau nalika nyawisaké piweling malaékat katelu marang jagad, yaiku piweling kang diwartakaké déning wong-wong sing ngemban jubah Protestantisme. Protestantisme kang metu saka Jaman Peteng nalika kuwi isih durung pepak, padha kaya Israel kuna nalika padha nyabrang Segara Abang. Protestantisme wis ngakoni semboyan “Alkitab lan mung Alkitab,” nanging duwé pangerten kang durung sampurna bab Sabdaning Allah sawatara abad lawas amarga mangan

piwulang-piwulang kafir saka Katulik Roma (samubarang kang wis dipasrahaké marang brahala). Allah netepaké yèn sawijining Protèstan sejati bakal makili kabèh Sabdaning Allah kaya kang dilambangaké déning “angger-anggering Torèt lan para nabi,” yaiku loro pasang loh watu kang makili bebarengan pakaryaning umaté Allah lan wataking Allah. Pakaryan malaékat kapisan yaiku ngasilaké sawijining bangsa Protèstan sejati kang bakal dadi panyimpening Torèt-Né lan uga Sabda-Né kang asipat kenabian.

“Gusti Allah wis nimbali pasamuwané ing jaman iki, kaya Panjenengané nimbali Israel jaman kuna, supaya ngadeg dadi pepadhang ing bumi. Lumantar pedhang gedhé saka kayekten, yaiku pawarta malaékat kapisan, kapindho, lan katelu, Panjenengané wis misahaké wong-wong mau saka pasamuwan-pasamuwan lan saka donya, supaya digawa menyang cedhak kang suci karo Panjenengané piyambak. Panjenengané wis ndadèkaké wong-wong mau dadi panyimpening angger-anggeré lan wis masrahaké marang wong-wong mau kayekten-kayekten agung saka ramalan kanggo jaman iki. Kaya sabda-sabda suci sing dipasrahaké marang Israel jaman kuna, iki kabèh iku sawijining kapitayan suci sing kudu diumumaké marang donya. Telung malaékat ing Wahyu 14 nglambangaké umat sing nampani pepadhangé pawarta Gusti Allah lan banjur maju dadi utusan-utusané kanggo ngunèkaké pepeling ana ing saindhenging dawa lan amba bumi.” Testimonies, jilid 5, 455.

Pepéling kang kudu diproklamasèkaké déning wong-wong kang wis katandhani minangka para panyimpening loro pasang loh loro iku nglawan panrimaning tandha Katulikisme. Protes mau nglawan sesambetan kang tanpa wewenang antarané Ahab lan Izébel lan dilambangaké déning Élia ing Gunung Karmèl. Panyerahing loro loh watu ing Gunung Sinai nggambaraké panyerahing loro loh kain kagungané Habakuk ing sajarah taun 1842 nganti 1849. Loro lohé Habakuk iku minangka pralambang sesambetan prajanjian antarané Gusti Allah lan umat Protèstan kagungané. Nolak loh-loh mau padha waé karo Israèl kuna nalika nolak angger-anggeré Gusti Allah.

Para pandhèrèkipun Miller mlebet ing Papan Inggang Mahasuci lan nampi pepadhang bab dina Sabat, nanging proses pangujèn punika taksih dereng rampung. Ing wekdal ingkang sami, sungu Républikanisme tumuju lumampah ngliwati sajarah ingkang sami punika. Lan kalih sungu punika badhé nggayuh satunggaling tenger wigati ing lampahipun bebarengan ing taun 1863.

Pesen Éliyah saka Miller ngasilaké sawijining prosès panyucèn kang lumaku maju kanthi ancas kang wis ditemtokaké, yaiku netepaké sungu Protèstan, lan ing sajarah kang padha, sungu Républikan melu kacakup ing sajroning prosès pangrembakan pulitik kang lumaku maju. Loro-loroné sungu iku ana ing kéwan bumi kang padha, mulané sungu loro mau kudu lumaku sareng sajroning kabèh sajarah kéwan bumi iku.

Ciri kenabian kapisan saka sungu Républik saka kéwan bumi yaiku tumindak ngleksanakake Konstitusi ing taun 1789. Ing taun 1798, (yaiku wektu wekasan nalika kitab Daniel kabukak segelé), kéwan bumi bakal ngandika kanggo kapisan kaliné minangka karajan kaping enem ing wangsit Kitab Suci. Taun 1798 iku wiwitaning Amérika Sarékat

minangka karajan kaping enem ing wangsit Kitab Suci, lan pangucap kang kadadéan ing wiwitan sajarahé kéwan bumi ing taun 1798 iku bakal dadi pralambang wektu pungkasan nalika karajan kaping enem bakal ngandika, lan wektu iku digambaraké minangka swarané naga. Nalika kita nimbang angger-angger sing dilulusaké déning sungu Republik ing Amérika Sarékat ing taun 1798, kita kuduné ngarep-arep bakal weruh sawijining pralambang saka angger-angger sing bakal dilulusaké sesarengan karo angger-angger Minggu nalika Amérika Sarékat ngandika minangka naga. Nalika kita nimbang papat angger-angger ing ngisor iki, pitakonen marang awakmu dhéwé apa papat angger-angger sing dilulusaké ing taun 1798 iku nduwèni tandha kenabian saka Alfa lan Omega?

Ing taun 1798, Amérika Sarékat netepaké sawatara undhang-undhang wigati kang kawentar kanthi aran Alien and Sedition Acts. Undhang-undhang iki awujud rangkaian patang pranatan kang disahaké déning Kongres sing dikuwasani golongan Federalis lan ditandatangani dadi undhang-undhang déning Présidhèn John Adams, présidhèn kapindho Amérika Sarékat lan mantan wakil présidhèné George Washington.

Undhang-Undhang Naturalisasi: Angger-angger iki ngluwihi syarat manggon tumrap para imigran supaya bisa dadi warga nagara A.S. saka 5 taun dadi 14 taun. Undhang-undhang iki mligi ditujokake kanggo mbatesi pangaribawane para imigran anyar, sing asring sesarengan karo partai oposisi, yaiku Demokrat-Republikan.

Undhang-Undhang Babanca Wong Asing: Undhang-undhang iki maringi wewenang marang presiden supaya ngusir wong-wong dudu warga nagara sing dianggep dadi ancaman tumrap kaamanan Amerika Serikat nalika mangsa tentrem. Undhang-undhang iki marengake presiden nahan lan ngusir sapa wae sing dudu warga nagara kang dianggep mbebayani déning panjenengané.

Undhang-Undhang Mungsuh Asing: Undhang-undhang iki netepake pranatan kanggo nyekel, matesi, lan ngusir warga negara saka nagara-nagara sing lagi perang karo Amerika Serikat. Undhang-undhang iki ditetepake minangka langkah pancegahan sajrone swasana tegang ing pungkasan taun 1790-an.

Undhang-Undhang Hasutan: Iki minangka sing paling kontroversial saka Alien and Sedition Acts. Undhang-undhang iki ndadèkaké nerbitaké tulisan sing “palsu, ngisin-isini, lan ala niyat” tumrap pamaréntah utawa para pejabaté dadi tindak pidana, kanthi maksud kanggo nyemaraké fitnah marang wong-wong mau utawa ndadèkaké wong-wong mau tiba ing kaaiban. Para pangritik nyawang prakara iki minangka serangan langsung marang kamardikan ngandharaké panemu lan kamardikan pers.

Undhang-undhang Alien lan Sedition iku nuwuhaké kontroversi gedhé banget lan njalari oposisi sing wigati saka kaum Demokrat-Republikan, kang pracaya yèn undhang-undhang iki nglanggar hak-hak dhasar miturut Konstitusi lan nyasar partéyané pulitik dhéwé. Wong-wong mau ndhudhah yèn undhang-undhang kasebut minangka panglanggaran marang Amendemen Kaping Sepisan, kang nglindhungi kamardikan ngandharaké pamawas lan kabébasan pers. Pungkasané, undhang-undhang iki melu nduwèni peran ing pamilihan

taun 1800, nalika Thomas Jefferson lan kaum Demokrat-Republikan menang présidhènsi lan Kongrès, kang banjur njalari pembatalan Undhang-undhang Sedition.

Parté Demokrat-Republik pracaya bilih hukum-hukum punika nglanggar hak-hak dhasar ingkang dipunjejegaké déning Konstitusi, lan ugi pracaya bilih hukum-hukum punika dipunarahaké marang parté pulitik oposisi. Boten dados prekawis bilih hukum-hukum punika lajeng dipunbatalaké utawi salajengipun kadaluwarsa; Sang Alfa lan Omega nggambaraken pungkasan kanthi wiwitan. Ing sajarah nalika hukum-hukum punika dipuntetepaké utawi “ngandika” dados hukum, parté Federalis dipunlawan déning satunggaling parté ingkang kawastanan Demokrat-Republik. Évolusi saking parté Demokrat-Republik ing pungkasanipun ngasilaké parté Republik. Satunggaling parté pulitik ingkang utaminipun nglumpuk dados satunggal kanthi dhasar sawijining pendirian anti-perbudakan.

Para sejarawan netepake taun 1863 minangka titik pas ing tengahing perang sipil, sawijining perang kang dhasaré dumunung ing prakara perbudakan. Taun 1863 uga dadi sawijining tetenger tumrap para pambekta panji-panji baku kang anyar saka sungu Protestan, kang banjur nampik wangsit wektu kang kapisan kang diparingake marang Miller déning para malaekat (yaiku wangsit “pitu wektu” saka Imamat pasal rong puluh enem). Apa iki bisa mung minangka sawijining kebenaran prasaja, manawa wangsit pitu wektu kuwi kebenaran dhedhasar marang angger-angger perbudakan kang katetepake ana ing pasal sadurungé saka Kitab Imamat? “Bebendu” kang ditandhani déning “pitu wektu” kuwi yaiku janji manawa manawa angger-angger prejanjian ing pasal rong puluh lima dilanggar, Israèl banjur bakal mungkasi sajarahé kanthi bali manèh menyang perbudakan kang biyèn wis ditetepaké metu saka kono nalika miwiti lelampahané ing Segara Abang.

Saka taun 1798 nganti 1863, parté pulitik sing yaiku Parté Demokratik-Republikan ngalami sawatara rereresik utawa gonjang-ganjing. Wiwit taun 1798, lan mligi wiwit tanggal 11 Agustus 1840 nganti taun 1863, gerakan Millerit ngalami sawatara rereresik lan gonjang-ganjing.

Parté Demokratik-Republikan, kang dadi salah siji saka parté-parté pulitik wiwitan ing Amérika Sarékat, ora langsung malih dadi Parté Republikan modhèren kaya dene anané saiki. Nanging, parté iku ngalami rerengkening owah-owahan lan pamisahan sajroning lumakuning wektu, kang pungkasane ndadèkaké kawujudané sawetara parté pulitik kang béda-béda sadurungé munculé Parté Republikan.

Parté Demokratik-Republikan, kang asring digandhèngaké karo Thomas Jefferson lan James Madison, diadegaké ing pungkasan abad kaping 18 minangka tanggapan marang Parté Federalis. Golongan Demokratik-Republikan ndhukung sawijining penafsiran Konstitusi sing ketat, hak-hak nagara bagéan, lan kapentingan agraris.

Nanging, nalika mlebu taun 1820-an, Partai Demokratik-Republikan wiwit pecah manut garis wewengkon lan ideologis. Pecahan utama dumadi sajroning Era of Good Feelings (1817–1825), nalika ora ana oposisi sing kuwat marang kapresidenan James Monroe.

Mangsa katentreman pulitik iki nyumbang marang kamunduran Partai Demokratik-Republikan. Ing pungkasané, partai iki pecah dadi sawetara faksi lan ngalami évolusi dadi golongan-golongan pulitik ing ngisor iki:

Parté Dhémokrat: Para pandhèrèkipun Andrew Jackson, ingkang dados présidhèn kaping pitu ing taun 1829, ngadegaké Parté Dhémokrat. Para Dhémokrat Jacksonian nyengkuyung cabang éksékutif ingkang kiyat, ékspansi mangulon, lan hak pilih ingkang langkung amba tumrap para priya kulit putih.

Parté Républikan Nasional: Parté iki muncul minangka tanggapan tumrap kaprésidhènan Andrew Jackson lan sawisé kuwi gabung karo faksi-faksi liya sing nentang Jackson kanggo dadi Parté Whig. Para Républikan Nasional umume luwih ndhukung pamaréntah fédéral sing kuwat lan pangrembakan ékonomi.

Partai Anti-Masonik: Iki minangka partai pulitik sing umuré ora suwé, kang muncul ing taun-taun 1820-an, mliginé minangka tanggapan tumrap keprihatinan ngenani pangaribawané pasamuhan persaudaraan Masonik sing sipaté rahasia. Partai iki ngleburaké sawetara tilas anggota Demokrat-Republikan.

Parté Whig: Diadegaké ing taun 1830-an, golongan Whig nyakup tilas kaum Republikan Nasional, Anti-Mason, lan golongan-golongan oposisi liyané. Wong-wong iku katandhan déning panentangané marang kawicaksanaan Jacksonian, panyengkuyungé marang pamaréntah fédheral sing kuwat, lan pambiyantu marang pangrembakan indhustri lan ékonomi.

Partai Republik modhèren diadegaké ing taun-taun 1850-an minangka tanggapan langsung marang saya mundhaké ketegangan antardaerah ngenani perbudakan. Partai iki narik para tilas anggota Partai Whig, kaum Demokrat antiperbudakan, Free Soilers, lan liyané sing nentang panyebaran perbudakan menyang wilayah-wilayah anyar. Calon présidhèn Republik kapisan, John C. Fremont, maju ing pamilihan taun 1856, lan calon kapisan saka partai iki sing kasil, Abraham Lincoln, kapilih ing taun 1860. Mulané, Partai Republik tuwuh kanthi kapisah saka tradhisi Demokratik-Republik lan nduwèni lintasan sing béda ing sajarah pulitik Amerika.

Ing taun 1860, parté Républikan milih présidhèn kapisané. Parté iku dhedhasar marang koalisi parté-parté pulitik sing nentang perbudakan. Ing taun 1863, Proklamasi Emansipasi “ngandika” perbudakan metu saka anané. Ing taun 1863, sungu Républikan, sing nalika iku diwakili déning parté Républikan, “ngandika” perbudakan metu saka anané, déné sungu Protestan mandheg dadi sawijining gerakan lan dadi gréja Advent Dina-Kapingpitu. Gerakan para Millerit kanthi sah lan resmi rampung ing sasi Mei 1863, lan ing taun iku sumpahé Musa, yaiku wangsit bab perbudakan, ditampik. Sing sapa nduwèni kuping, muga iya ngrungu.

Ing wekdal punika, prayogi mbok bilih dipun aturaken ringkesan cekak bab “sumpahe Musa” kados ingkang dipunsebut mekaten déning nabi Daniel.

Inggih, sakehing Israel sampun nerak angger-angger Paduka, malah kanthi nyimpang, supados boten manut dhateng swanten Paduka; mila ipat-ipat punika kasirnakaken dhateng kawula, saha sumpah ingkang katulis wonten ing angger-anggeripun Musa, abdinipun Allah, awit kawula sampun damel dosa dhateng Panjenenganipun. Daniel 9:11.

William Miller, sing dipandhegani déning Gabriel lan malaékat-malaékat liyané nalika nyinaoni Sabdané Allah, wiwitané katuntun marang “pitung mangsa” ing Imamat rong puluh enem. Paseksèné Miller yaiku yèn sajroning panlitènipun marang Kitab Suci, piyambakipun miwiti saka kitab Purwaning Dumadi, mula cetha yèn piyambakipun tekan kitab Imamat adoh sadurungé dumugi marang rong èwu telung atus taun ing Daniel pasal wolu ayat patbelas. Piyambakipun migunakaké namung Kitab Suci lan konkordhansi Cruden.

Konkordansi Cruden ora nyakup rujukan marang tembung-tembung Ibrani utawa Yunani sing sabanjuré dijarwakaké menyang basa Inggris ing Kitab Suci King James. Miller nganggep “konteks” saka wacana sing lagi disinaoni minangka pituduh kanggo mangertèni sawijining tembung utawa peranganing Kitab Suci. Nalika tekan marang pangertené bab “pitung wektu,” cetha banget manawa konteks kanggo “pitung wektu” ing pasal kaping likur saka Imamat iku yaiku pasal kaping selikur.

Bab selikur lima njlentrehake bab ngasoé tanah, Yobel, lan pranatan-pranatan babagan batur-tukon. Pranatan-pranatan ing bab selikur lima iku kalebu bagéan saka “angger-anggeré Musa, abdiné Allah” kang nuwuhake berkah manawa ditindakake lan “ipad-ipad” manawa dilanggar. Ing bab selikur enem, ipad-ipad “ping pitu” iku padha karo rong èwu limang atus rong puluh taun lan kaandharake kanthi cetha ana ing konteks pranatan-pranatan bab tanah kang ngaso lan asas-asas babagan batur-tukon. Ing bab selikur enem, paukiman iku sinebut “padudoné prejanjian-Ku.”

Mulane Aku uga bakal tumindak nglawan kowe, lan bakal ngukum kowe nganti ping pitu marga saka dosa-dosamu. Lan Aku bakal ndhatengake pedhang marang kowe, kang bakal mbales pasulayaning prejanjian-Ku; lan nalika kowe padha nglumpuk ana ing sajroning kutha-kuthamu, Aku bakal ngutus pageblug ana ing tengahmu; lan kowe bakal kaulungake marang astaning mungsuh. Imamat 26:24, 25.

Miturut konteksé, “prasetyan” kang dadi perkara pasulayané Gusti Allah kuwi yaiku prasetyan sing sadurungé wis kasebut ing pasal rong puluh lima. Ukuman pitung kaping iku sinebut “pasulayané” “prasetyan”-é Gusti Allah, lan “ipad-ipad” sing kagandheng karo iku yaiku manawa Israèl bakal “dipasrahaké marang tangané” para mungsuhé, lan sawisé ana ing tanahé para mungsuh, (kaya déné Dhanièl,) Israèl bakal dadi baturé para mungsuhé.

Nalika Musa nyerat Imamat pasal rong puluh enem, Israel kuna nembe wae kaslametaké saka perbudakan Mesir, lan pranatan-pranatan bab perbudakan sing katulis ing pasal rong puluh lima bakal ndhatengaké salah siji: berkah utawa ipad-ipad. Israel kuna ora tau nglakoni pranatan-pranatan Yobel, lan ing wekasané karajan lor lan karajan kidul padha kacèrakaké

sajroning “pitung kaping” minangka panggenapan saka apa sing déning Daniel sinebut “ipati-apaté Musa.”

Sesambetan prajanjian antarané Allah lan Israèl, kang kawiwitan nalika wong-wong mau dadi batur-tukon ing Mesir, dipungkasi nalika wong-wong mau dadi batur-tukon tumrap Asyur lan Babil. “Pitung mangsa” marang karajan lor rampung ing taun 1798, lan “pitung mangsa” marang karajan kidul rampung ing taun 1844. Titik wiwitaning loro mangsa pitung iku ditandhani ing Yesaya bab pitu kanthi sawijining pamedhar wangsit patang puluh lima taun kang dipratelakaké déning Yesaya marang ratu Ahaz saka Yéhuda ing taun 742 SM.

Amarga kepalaé Siria iku Damsyik, lan kepalaé Damsyik iku Rezin; lan sajroning sawidak lima taun Efraim bakal diremuk, nganti ora dadi bangsa manèh. Lan kepalaé Efraim iku Samaria, lan kepalaé Samaria iku putrané Remalya. Manawa kowé ora pracaya, mesthi kowé ora bakal diteguhaké. Yesaya 7:8, 9.

Yesaya sampun nedahaken bilih “ing salebeting” sawidak gangsal taun wiwit wekdal nalika pameca wau kapratelakaken ing taun 742 SM, karajan sisih lor badhé diremuk. Sangang welas taun salajengipun, ing taun 723 SM, karajan sisih lor Israèl kabekta dados tawanan déning raja Asyur, lan patang puluh nem taun salajengipun raja Babil njupuk karajan sisih kidul, yaiku Yéhuda, dados tawanan ing taun 677 SM. Pameca ngenani sawidak gangsal taun punika ngasilaken enem pratandha sajarah. Ingkang kapisan inggih punika taun 742 SM nalika pamedharan punika kapratelakaken. Sangang welas taun salajengipun, ing taun 723 SM, karajan sisih lor kabekta dados tawanan déning bangsa Asyur. Patang puluh nem taun salajengipun, ing taun 677 SM, karajan sisih kidul kabekta dados tawanan déning bangsa Babil. Kalih èwu gangsal atus kalih dasa taun ingkang kapisan, ingkang kawiwitan ing taun 723 SM, lajeng rampung ing taun 1798. Salajengipun, ing taun 1844, kalih èwu gangsal atus kalih dasa taun ingkang kawiwitan ing taun 677 SM punika kasampurnakaken. Saking taun 1844, pameca punika ngambah sangang welas taun dumugi taun 1863 supados ngrampungaken sadaya struktur pameca, awit nalika Alfa lan Oméga maringi tetenger sangang welas taun kanggé miwiti struktur pameca, mesthi ugi kedah wonten sangang welas taun kanggé nggayuh pungkasanipun.

Israèl kuna wus kaluwaraké saka batur-tukoning Mesir, lan lumantar pambangkangan, karajan lor lan karajan kidul padha dibalèkaké manèh menyang batur-tukon. Wewatoning pèpèthan ngluwihi sajarah pèpèthan Israèl harfiah kuna tumuju marang Israèl rohani modhèren, lan kanthi mangkono, tema saka kabèh tandha-tandha pèpèthan iku batur-tukon.

Ramalan ing Yesaya pitu dipratelakaké marang raja ala Ahaz déning Yesaya ing taun 742 SM nalika perang sipil sing wis ngancam antarané lor lan kidul lagi diidentifikasi. Karajan kidulé Ahaz iku tanah kamulyan harfiah saka Israèl kuna. Ing taun 1798, tanah kamulyan rohani saka ramalan Kitab Suci wiwit mrentah minangka karajan kaping nem saka ramalan Kitab Suci. Nalika pitung mangsa nglawan tanah kamulyan harfiah rampung ing taun 1844, ana, kaya ing sajarah raja Ahaz, sawijining perang sipil sing wis ngancam. Ing taun 1844, gegeré

partai-partai pulitik sing pecah lan mbentuk aliansi wis meh kabèh mapan dadi rong golongan pamawas pulitik. Ing bab perbudakan, Partai Demokrat ndhukung perbudakan lan Partai Republik nentang perbudakan. Wiwit taun 1798 nganti wiwitan perang sipil ing taun 1860, proses pambentukan rong golongan partai pulitik wis mapan.

Ahaz makili tanah kamulyan harfiah lan mulane nglambangaké tanah kamulyan rohani. Sajarah Ahaz nglambangaké sajarah kenabian nalika ramalan iku diumumaké ing taun 742 SM, mula nglambangaké sajarah nalika ramalan iku rampung. Ing sajarah wiwitan, karajan lor kang dumadi saka sepuluh suku wis misah saka rong suku liyané minangka protes marang pamaréntahan ilahi kang wis ditetepaké tumrap rong suku ing sisih kidul. Sepuluh suku lor iku wis mbentuk konfederasi karo Siria, kang nglambangaké aliansi antarané konfederasi kidul lan sawijining kakuwatan kang kanthi pralambang diwakili déning Siria.

Ringkesan cekak iki nuduhake manawa pitung wekdal ing Leviticus 26 iku sawijining janji prajanjian kang netepake salah siji saka loro: berkah tumrap katresnaning manut, utawa “ipat-ipat” arupa perbudakan amarga pambrontakan. Kraton lor lan kraton kidul wiwit bebarengan minangka siji bangsa kang wus dibebasake saka perbudakan, nanging ing pungkasané masing-masing padha kaparingake bali menyang perbudakan.

Suwene sawidak lima taun ing pungkasaning pamedhar wangsit-wangsit babagan pangawulan iku rampung nalika Israel rohaniah ana ing tanah kamulyan rohaniah, pas ing tengah-tengah banget perang sipil antarane lor nglawan kidul. Para mungsuh ing perang sipil iku yaiku sawijing karajan kang mbentuk konfederasi lan misah saka pamarentahan sing katetepake déning Gusti Allah, kang mapan ana ing karajan sing dadi pasangane.

Wiwit taun 1798 nganti perang sipil, sungu Republikanisme lumantar sawijining proses kang ngasilaké rong golongan antagonis pulitik, kang makili loro sisih saka prakara perbudakan. Para antagonis properbudakan, kang ngupaya nerusaké laku perbudakan, kalah ing paprangan iku.

Wiwit taun 1798 nganti perang sipil, sungu Protestanisme diliwati sawijining proses kang ngasilaké loro golongan mungsuh agama sing makili loro sisih saka prakara perbudakan. Mungsuh-mungsuh sing ndhukung perbudakan, kang ngupaya nerusaké pangerten asli babagan ramalan perbudakan, kalah ing peperangan iku.

Ing taun 1863, sungu Republikanisme kasil nampik laku perbudakan.

Ing taun 1863, sungu Protestanisme kasil nampik ramalan bab perbudakan.

Kanthi mengkono iku, wong-wong mau nampik pakaryané Miller, yaiku Élia kanggo jamane. Kanthi mengkono iku uga, wong-wong mau nampik “sumpahé Musa,” watu dhasar kanggo jamane. Musa lan Élia nalika iku ditampik, nanging banjur bali ing tanggal 11 September 2001.

Alfa lan Omega, Sang ahli basa kang nggumunaké, nyatet pratandha ilahi Panjenengané ing saindhenging ramalan wekdal bab “sumpah Musa” kang Panjenengané piyambak

mratelakaké minangka Palmoni, Sang Panyacah kang Nggumunaké. Yèn kowé ora precaya, mesthi kowé ora bakal diteguhaké.